

MASARYKOVA UNIVERZITA

Informační politika

21. 9. 2012, KISK FF MU
PhDr. Pavla Kovářová
kovarovap@gmail.com

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ukončení předmětu

- Docházka neevidovaná, není součástí hodnocení
- Studijní materiály v IS:
  - Po každé přednášce presentace
  - Seznam doporučené literatury
- Ukončení:
  - Podrobný referát (písemný + přednáška)

NEBO

  - Písemná zkouška (znalost odborné terminologie, základních probraných témat + otázky z přednášek)

Co je podle Vás...

- Informační společnost?
- Informační politika?
- Informační ekonomika?
- Informační sektor?
- Informační gramotnost?

Témata přednášek

- Pojem informační politika
- IP EU, Lisabonský proces a dokumenty EU
- Strategické dokumenty IP ČR
- eGovernment
- e-zdravotnictví, e-archivnictví
- Některé služby informační společnosti a ochrana OÚ
- e-podpis a datové schránky
- IP a vzdělávání, IP a knihovny
- IP organizace
- Informační kanály a zdroje k IP ČR/EU
- Vliv IP a ekonomiky (Ing. Petr Očko, Ph.D.) - blok dvou přednášek
- Elektronické zadávání veřejných zakázek (Mgr. Tereza Stodolová)
- Referáty

Definice informační společnosti

- ❏ TDKIV: „Společnost založená na **integraci** informačních a komunikačních **technologií do všech oblastí společenského života** v takové míře, že zásadně mění společenské vztahy a procesy. Nárůst informačních zdrojů a komunikačních toků vzrůstá do té míry, že ho nelze zvládat dosavadními informačními a komunikačními technologiemi.“ (KRIŠTOFIČOVÁ, 1999)
- ❏ „Teprve osobní počítače propojované všude přítomnými digitalizovanými telekomunikacemi umožnily začátek plnění představy o skutečné informační společnosti, v níž se tato technika stává běžným a nepostradatelným nástrojem nejen jakékoli duševní práce, ale také účasti v občanském životě, zdrojem kultury i zábavy. Heslo dne - **“informatizace společnosti”** - znamená proces vedoucí k naplnění této vize a je míněno pouze jako zavádění a uplatňování informační a telekomunikační techniky a technologií a teprve tímto prostřednictvím zvyšování úlohy informací v životě společnosti.“ (Vlasák, 2001)

Základní charakteristiky informační společnosti

- Růst významu vzdělání, zvýhodnění hl. počítačově a informačně gramotní
- Od ekonomiky výrobků k ekonomice služeb - přechod od vlastnictví hmotného k vlastnictví duševnímu
- Možná vymezení:
  - Ekonomické (Machlup, Porat, Drucker) - informační ekonomika
  - Technologické (Shannon, Mansuda) - vliv ICT na společnost
  - Sociologické (Castells, Bauman, Bell) - nový společenský model
  - Historické (McLuhan, Toffler) - role informací od pravěku po dnešek

Paradox informační společnosti

- Na jednu stranu Informace jako entita, na kterou má každý nárok (podobně jako vzduch, voda, příznivé životní prostředí...) - svobodný přístup k informacím
- Na druhou stranu informace jako zboží, které je často velmi cenné a drahé!

John Feather: The information society : a study of continuity and change

- ☞ „Pokud je naše společnost informační společností, neplatilo totéž o starověkém Babylonu?“
- ☞ Telefon, TV, PC byly vynalezeny v posledních 100 letech => zásadně změnilo život lidí, chod společnosti, vše
- ☞ 2 revoluce v historii
  1. Knihtisk - rozšíření gramotnosti a vzdělanosti
  2. Počítače a síť - ještě větší vliv, místo, čas, formu určuje uživatel, nikoliv autor či poskytovatel (zásadní změna oproti minulosti)
- ☞ Podstatou 2. revoluce je „obecná technologie, která, i když je nesmírně komplikovaná, se stala tak jednoduchou, že všichni až na hrstku mohou ignorovat její složitost“

John Feather...

- ☒ „**Cena informace** a cena služeb, prostřednictvím kterých byl k ní umožňován přístup, jsou oboje otázky dlouhé historie. Způsob, jakým jsou dnes tyto otázky formulovány, a naléhavost, s jakou je potřeba je řešit, jsou ale jiné. Je to ta změna, která má technologický původ.“
- ☒ „Vždy jsme byli závislí na informaci, ale nyní jsme závislí také na **technologii**, která ty informace pro nás skladuje. PC už není jen pasivní nosič či sklad, jako byla kniha či knihovna. Když je vhodně ovládán, může zpracovávat a analyzovat informace a komunikovat je vůči dalším PC.“

John Feather...

- Informační společnost je produktem používání PC
- Informace kolující v ICT ovlivňují každou oblast - ekonomika informací/znalostí
- PC: neomezená „skladovací“ kapacita + neomezený operační potenciál => „jedinečný a bezprecedentně mocný a potenciálně nebezpečný nástroj“
- Možnosti PC a sítí vítáme a zároveň nás děsí
- „Informační společnost jako společnost, která vyvinula informační technologie a nyní se je učí využívat“ - jsme v rané fázi tohoto procesu, ICT mocný nástroj, nezbytná kontrola využití (jako jaderná energie)
- Každopádně je 2. revoluce nevratná

Základní otázky při stanovení IP

- Jakou informační společnost chceme vytvořit?
- Jaký druh organizace informací nejlépe této společnosti bude sloužit?
- Jaké regulace informací jsou v této společnosti nezbytné?

Významy IP

- Zavádění a rozšiřování informačních technologií ve společnosti, budování a posilování informační společnosti
- Politika sdělování a komunikování určitých konkrétních informací veřejnosti (nebo i užšímu okruhu osob)
- Významy nejsou striktně odděleny, mohou se prolínat
- Záleží i na pojetí úrovně (organizace X stát)
- Strategie vytváření podmínek, cílů a priorit v oblasti informačních procesů zejména zdokonalováním informačních technologií, kterou se má dosáhnout zlepšení kvality života občanů, úrovně státní správy a podnikatelské sféry na úrovni národní (státní), regionální nebo celosvětové.
(VLASÁK, 2001:159-168)

Informační politika - předmět

- ☒ Informační politika na nejvyšší úrovni: zákony, nařízení, směrnice které regulují tvorbu, zpracování, komunikaci a využití informací
- ☒ Obvykle zahrnuje (Slámová, 2007):
  - ☒ řízení vládních informačních zdrojů v teorii i praxi
  - ☒ telekomunikace a vysílání
  - ☒ politika mezinárodní komunikace
  - ☒ politika veřejného přístupu k informacím
  - ☒ informace, důvěrnost informací a soukromí
  - ☒ řízení používání počítačů a počítačová kriminalita
  - ☒ intelektuální vlastnictví
  - ☒ knihovnická a archivní politika
  - ☒ šíření vládních informací
  - ☒ eGovernment

Informační politika - přínosy (viz Vlasák, 2001 nebo Slámová, 2007)

- ☒ Zlepšení kvality života širším výběrem služeb i zábavy
- ☒ Posun v respektování ekologických požadavků
- ☒ Podpora zdravotnických služeb
- ☒ Lepší řešení krizových situací a zlepšení stability a bezpečnosti v mimořádných situacích
- ☒ Ochrana a využívání kulturního dědictví
- ☒ Komunikace s **veřejnou správou a samosprávou**
- ☒ Transparentnější legislativa a administrativa blíž občanům
- ☒ Nové možnosti pro regiony (zvýšená dostupnost, lepší identita regionů a uplatnění kulturních tradic)
- ☒ Podpora vzdělanosti a průběžné doplňování znalostí během praktického života
- ☒ Distanční **vzdělávání**
- ☒ Nové možnosti pro tvořivost
- ☒ Umožnění laického využití ICT
- ☒ Změna struktury **pracovní síly**
- ☒ Efektivnější řízení podniků a lepší obchodování (noví zákazníci, dodavatelé)
- ☒ Nové služby pro telekomunikace a nové trhy pro software
- ☒ Hledání zaměstnání na dálku, telepráce

Informační politika - rizika (viz Vlasák, 2001 nebo Slámová, 2007)

- **Digital Divide**, frustrace ze zahlcení daty
- Pocity odcizení (telepráce, zábava u počítače)
- Nutnost permanentního vzdělávání (rychlý vývoj)
- Malá mobilita dospělé populace (nízký poměr rekvalifikace)
- Frustrace starší generace, strach ze ztráty zaměstnání
- Nutnost získat velmi brzy nové kompetence (s ICT)
- Nové způsoby a možnosti **kriminality**, i v mezinárodním měřítku
- Problémy spojené s elektronickým obchodem např. spamming, zneužití platebních karet, atd.
- Problémy autorského práva
- Problémy osobních dat a jejich ochrany

Některé pojmy spojené s IP

CzechPoint - datová schránka - Digital Divide - digitální agenda - Digitální Česko - digitální knihovna - dlouhodobé uchování dokumentů - eAccessibility - e-archivnictví - e-Česko - eDemocracy - eGovernment - eHealth - eInclusion - eJustice - elektronické zadávání veřejných zakázek - e-podpis - e-volby - e-zdravotnictví - INDOŠ - ISSS - NPPG - osobní údaj - PIK - registr veřejné správy - SIKP - SIP - SIPVZ

Informační sektor (M. Porat)

- Primární informační sektor zahrnující všechny osoby pracující v organizacích, jejichž produkty a služby jsou výhradně informační, neboli jde o produkci informačních komodit s cílem jejich prodeje na informačních trzích.
- Sekundární informační sektor zahrnující pracovníky ve všech ostatních organizacích, které ve svých aktivitách alespoň zčásti uplatňují informační služby nebo informační produkty.
- Neinformační sektor, tedy organizace, které neuplatňují vůbec informační služby a informační produkty. Avšak tím, že zajišťuje obsluhu zařízení a také technický servis pro potřeby činností vyvíjených prvními dvěma kategoriemi, poskytuje pracovní příležitosti pro různé typy informačních povolání.

eGovernment

- ❏ „představuje transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Jejím cílem je pak rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům.“ (Archiv stránek MI)
- ❏ Zvýšení výkonnosti státní správy, zjednodušení úkonů v komunikaci s veřejnou správou
- ❏ Spolupráce informačních systémů ve veřejné správě + sjednocená komunikační infrastruktura veřejné správy (ochrana dat)

eProcurement

- ⇒ = Elektronické zadávání veřejných zakázek
- ⇒ Větší úspora financí
- ⇒ Lepší průhlednost
- ⇒ Více spravedlnosti v zadávání veřejných zakázek
- ⇒ Prevence proti korupci
- ⇒ Cíl používat e-transakce při každém nákupu nad 100 000 Kč

e-zdravotnictví

- Propojení a spolupráce zdravotnických zařízení
- Lepší a efektivnější zdravotní péče
- Prevence: informace o zdravém životním stylu, telekonzultace
- Koordinace aktivit zdravotnických zařízení v případě ohrožení zdraví obyvatel
- Místo průkazů pojištěnců čipové karty
- Systém poskytování veřejných zdravotnických informací

Digital Divide a eInclusion

- DD = Nerovnoměrný přístup k ICT
- Digitální propast, digitální rozdělení
- eInclusion = začleňování občanů postižených Digital Divide do informační společnosti, klíčové vzdělávání veřejnosti
- eAccessibility = přístup osob se zdravotním postižením a seniorů k ICT, součást eInclusion

Zdroje

- *Archiv stránek Ministerstva informatiky* [online]. [2008] [cit. 2011-09-29]. EGovernment. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/micr/egovernment/default.htm>>.
- *FEATHER, John. The information society : a study of continuity and change*. 5. vyd. London : Facet, 2008. xxi, 218 s. ISBN 978-1-85604-636-7.
- VLASÁK, Rudolf. Informační sektor, informační profese a informační vzdělávání. *NK : knihovnická revue* [online]. 2001, č. 3 [cit. 2009-06-5], s. 159-168. Dostupný z WWW: <<http://full.nkp.cz/nkkr/NKKR0103/0103159.html>>. ISSN 1214-0678.
- SLÁMOVÁ, Hana. *Hana Slámová Home Page* [online]. 2007, 04 December 2009 [cit. 2011-09-29]. Státní inf. a kom. pol. Dostupné z WWW: <<http://hasl.slamow.com/content/blogcategory/41/75/>>.
- [Český úřad zeměměřičský a katastrální](#)
- [EGovernment \(Ministerstvo vnitra\)](#)
- [Hnutí za přímou demokracii](#)
- [Informační systémy veřejné správy](#)
- [Internet ve státní správě a samosprávě](#)
- [Justice.cz](#)
- [Magazín Egovernment](#)
- [Portál veřejné správy](#)
- [Server Lupa](#)
- [Seznam orgánů veřejné moci](#)
- A další

MASARYKOVA UNIVERZITA

Děkuji za pozornost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ